

Sankt Erik, Domkyrkans skyddspatron 2021

Den helige Eriks bild möter oss överallt i Stockholm, på flaggor, på brunnslock, på kommunala inrättningar. Tunnelbanan stannar vid Sankt Eriksplan. Samtidigt är Sankt Erik som historisk person och helgon ofta bortglömd. Därför är det så viktigt att vi får fira honom här i vår Domkyrka, som är vigd till honom liksom hela vårt stift och vårt land. ”Du gav åt den helige Erik segerpalmen och ditt rikets härlighet”, bad vi i mässans början, ”låt oss genom hans förtjänst och förbön i varje motgång vinna korsets seger och en gång krönas med livets krona i himlen”. Liksom varje martyr pekar Sankt Erik på Jesu heliga kors, som han fick dela och vars nåd vi på ett eller annat sätt också får del av. Samtidigt leder korset, i vilken form vi än får möta det, alltid fram till uppståndelse, nytt liv och himlens härlighet. ”Kristus är den som har dött och därtill den som har uppväckts och sitter på Guds högra sida och vädjar för oss. Vem kan då skilja oss från Kristi kärlek?” (Rom 8:34-35). Liksom varje helgon vill Sankt Erik hjälpa oss att ta emot Kristus och hans frälsande kärlek av hela vårt hjärta, så att vi blir likgestaltade både med hans kors och hans uppståndelse. Hela Kristi påskmysterium måste få verka i all dess kraft i vårt konkreta liv. Därför behöver vi denna påsktid på femtio dagar för att ta till oss hela rikedomerna i påskens nåd och gåva. När vi idag firar denne martyr är det också en pusselbit i påskens helhet: en kung och världslig härskare som av trohet mot Herren och hans evangelium får ge sitt liv. Att vara Herren trogen är viktigare än all världens makt och rikedomar.

”Jag såg den heliga staden, det nya Jerusalem, komma ner ur himlen, från Gud, redo som en brud som är smyckad för sin man” (Upp 21:2). Dessa ord ur Johannes Uppenbarelse ger oss en liten aning om hur nära himlen har kommit till oss. Alltsedan Jesus har uppstått och stigit upp till himlen har avståndet mellan vårt liv på jorden och himlens eviga härlighet krympt. Den förhärligade Herren, vår himmelske Brudgum, vill att hans brud, kyrkan, det nya Jerusalem skall förbli förenad med honom och redan nu få en försmak av den härlighet som han en gång skall ge henne till fullo. I vårt liv här på jorden får vi redan nu provsmaka något av evigheten, inte minst i eukaristin. Vi får små glimtar av vad himlen kan innebära, eftersom vi tillhör den nya Jerusalem. I kyrkans liv blir vi redan nu förberedda för vår himmelska existens. Vi är så djupt förenade med Gud genom tron, hoppet och kärleken att ingenting kan skilja oss från honom. ”Ty jag är viss om att varken död eller liv... varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller krafter i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre” (Rom 8:38-39). Eftersom vi är så djupt förenade med Guds kärlek i Kristus Jesus, får vi både förmånen och ansvaret att sprida denna kärlek och bygga upp en gemenskap där människor kan leva tillsammans i fred och rättvisa som bröder och systrar.

När vi idag firar en martyr som också hade ledning och ansvar för ett jordiskt rike, blir vi påmind om att vi alla, vare sig vi har en ledande eller mer undanskynd plats i samhället, måste bidra till att det allmänna bästa tillgodoses och ingen blir förtryckt eller förbisedd. Vi skulle faktiskt kunna se Sankt Erik som en förespråkare för kyrkans sociallära. Den heliga staden Jerusalem måste återspeglas så troget som möjligt i den heliga stad som vi skulle vilja att vårt kära Stockholm vore. ”Jordens kungar kommer med all sin härlighet till den staden och dess portar skall aldrig stängas om dagen – natt blir det inte där” (Upp 21:24-25). Dessa profetiska och visionära ord måste översättas till det sociala och vanliga liv vi lever här och nu. Då kan de också inspirera oss att visa den öppenhet, den omsorg och den kärlek som Jesus alltid visade de mest försummade, undanskuffade och utsatta människorna. Graden av ett samhälles civilisation visar sig alltid i hur man behandlar dem som står längst ner av vårt samhälle.

”Jag är mitt ibland er som er tjänare” (Luk 22:27), säger Jesus för att påminna oss om vilken grundlag som styr vårt kristna liv, både i den mer privata sfären och i samhällets liv. Vi är alla kallade att efterfölja världsaltets herre och konung som gjorde sig till allas vår tjänare genom att bli människa, leva, lida och dö som vi och uppstå som vi också är kallade att göra. Den som är kung och har ledande ansvar i samhället är kallad att tjäna det allmänna bästa och dem som är minst och sist i världens ögon. När vi idag firar Sankt Erik påminns vi om detta perspektiv, om den tjänande och självutgivande kärleken som grundlag. ”Den som är ledare skall vara som tjänaren” (Luk 22:26). Som kristna får vi alla den underbara uppgiften att översätta evangeliets budskap till de konkreta omständigheter där vi lever i vår jordiska stad. På så sätt kan vi göra det nya och himmelska Jerusalem allt mer närvarande mitt ibland oss. Det kan inspirera oss att sträva och verka för en bättre värld, samtidigt som vi vet att vi ständigt behöver Guds nåd och förlåtelse eftersom vi så ofta försummar denna uppgift.

”Ni är de som har stannat kvar hos mig under mina prövningar, och samma kungavärdighet som min Fader har tilldelat mig tilldelar jag er. Ni skall få äta och dricka vid mitt bord i mitt rike, och ni skall sitta på troner och döma Israels tolv stammar” (Luk 22:28-30). Tala om ”himmelsk demokrati”! Som döpta, som Jesu lärjungar blir vi kungar, präster och profeter i hans rike. Det finns ingen gräns för hur mycket Gud har gett oss i Jesus Kristus. Därför får inte vi heller sätta några gränser för vad vi vill göra för honom. Hela vårt liv på jorden går ut på att växa i kärleken, så att vi kan renas och helgas alltmer och bära alltmer frukt för Guds rike. Det är i sanning ett ovanligt rike, för där är ledaren kallad att bli tjänare och ”den störste bland er skall vara som den yngste” (Luk 22:26). Men de minsta skall komma först på evangeliets lilla väg, som är själva Kungsgatan i det nya Jerusalem – och förhoppningsvis också i det nya Stockholm på S:t Eriks förbön.

